

Ece Temelkuran

Kuyu
Kitabı

ECE TEMELKURAN
KIYI KİTABI

Hayat Üçlemesi 3

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1.-7. basım: Everest Yayınları, 2002-2013
Can Yayınları'nda 1. basım: Ekim 2016, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Editör: Sırma Köksal

Düzeltili: Eser Demirkan, Melike Şentekin
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26
Topkapı-İstanbul
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3314-7

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com/9789750733147
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

ECE TEMELKURAN

KIYI KİTABI

ŖİİR-METİN

♥can

Ece Temelkuran'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Devir, 2015

'Ağrı'nın Derinliği, 2016

Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita, 2016

Bütün Kadınların Kafası Karışıktır, 2016

Dışarıdan / Kıyıda Konuşmalar, 2016

Düğümlere Üfleyen Kadınlar, 2016

İç Kitabı, 2016

İçeriden / Kıyıda Konuşmalar, 2016

İkinci Yarısı, 2016

Kayda Geçsin, 2016

Muz Sesleri, 2016

Ne Anlatayım Ben Sanat!, 2016

ECE TEMELKURAN, İzmirli ve 1973 doğumlu. 1993'ten başlayarak 20 yıl muhabirlik ve köşe yazarlığı yaptı. *Bütün Kadınların Kafası Karışık* (1996), *Oğlum Kızım Devletim-Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri* (1998), *İç Kitabı* (2002), *Kıyı Kitabı* (2002), *İçeriden / Kıyından Konuşmalar* (2004), *Dışarıdan / Kıyından Konuşmalar* (2004), *Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita* (2006), *Ne Anlatayım Ben Sana!* (2006), *'Ağrı'nın Derinliği* (2008), *Muz Sesleri* (2010), *İkinci Yarı* (2011), *Kayda Geçsin* (2012), *Düğümlere Üfleyen Kadınlar* (2013), *Devir* (2015) adlı kitapları yazdı. 2010'da İngiltere'de *Deep Mountain ('Ağrı'nın Derinliği)*, 2011'de ABD'de *Book of the Edge (Kıyı Kitabı)* adlı kitapları yayımlandı. *Muz Sesleri*, beş dilde yayımlandı. *Düğümlere Üfleyen Kadınlar* ise Almanya, Çin ve Fransa'dan sonra İngiltere'nin de aralarında bulunduğu 13 ülkede yayımlanmayı bekliyor. *The Guardian*, *The New York Times*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *New Statesman*, *New Left Review*, *Le Monde Diplomatique*, *Berliner Zeitung* gibi gazete ve dergilerde makaleler yazdı. 2007'de Saint Anthony's College'ın akademik davetlisi olarak bir yıl Oxford'da bulundu. Uluslararası Af Örgütü ve Prens Claus Vakfı'nın davetlisi olarak Amsterdam'da 2013 yılı için "Özgürlük Konuşması"nı yaptı. Türkiye'yi anlattığı "Çılgın ve Hüzünlü" kitabı Almanca ve İngilizce olarak yayımlandı, çeşitli dillerde yayımlanmayı bekliyor. Beyrut, Tunus, Paris'te yaşadı. Şimdi zamanını İstanbul ve Zagreb arasında geçiriyor.

İçindekiler

Yolcu	11
I. Kapı: Herhangi Bir Yolculuk İçin Gerekli Şeyler	13
Yolcunun Bilmesi Gerekenler	15
Yolcunun Geride Bırakması Gerekenler	17
Yolcunun Taşıyacaları	23
II. Ova: Yolcunun Hayvan Kılığındaki Erdemleriyle	
Karşılışması	27
Kelebek	29
Siyah Kuğu	32
Boğa	37
Sincap	41
Albatros	45
III. Uçuş: Yolcunun Gördükleri Üzerine Düşünceleri	51
Balık	57
IV. Deniz: Yolcunun “Gençlik” Hayretleri	63
Kılıçbalığı	65
Denizin Başkaları	70
V. Şehir: Yolcunun Kalabalıkla Karşılışması	73
Nadir Periler	75

Birinci Oyun: Ensen - Alnın	78
İkinci Oyun: Ensende Pençe İzi	82
Üçüncü Oyun: Pençelerin Afyonu	86
Dördüncü Oyun: Gecenin Çekirdeği	94
VI. Ev: Yolcunun Sakin Durağı	99
Yedi Ağrı	101
Şenlikler	108
Tespihböceği	112
Kıyı Evi	115
Yolun Sonu	123

YOLCU

Toprağım. Her Őeyin altında duruyorum.
Her Şey benim üzerimde. Yerkabuđu bile.

Suyum. Akarken arpacađım tařlardan korkuyorum.
Taşın derisi sıyrılır diye, duruyorum.

Havayım, içimde rüzgâr eđriliyor. Halbuki görünmüyorum.

...

Ey okuyucu insan! Sen? Sen de böylesin.
Henüz bilmiyor olabilirsin:
Sen, tıpkı benim gibisin.

İnanmak zorundayım sana. Çünkü yok iyi kalpli bir tanrı!
Bu yüzden mecburum insana inanmaya.
Sana!

O yüzden iřte; su, toprak, hava olsak da
biri gibi duruyoruz kalabalıkta.

I. KAPI

Herhangi Bir Yolculuk İçin
Gerekli Şeyler

YOLCUNUN BİLMESİ GEREKENLER

Söylemiştim oysa; ben gürültüde kalıcı değilim.
Yeniden bir ayrıkotu bulmalıyım içimde.
Yoksa kendimi iyiden iyiye kalabalıktan biri sanabilirim.

Göçe yetişememiş bir kuş kadar üşüyor sağ elim.
Oysa büyük yüzölçümlü cümleler kurmak için
okyanuslar geçecektim.
Dar odaların oyuncak yaygaralarında çok vakit kaybettim.

İçimin ılık, tanıdık seslerini bastırdı kalabalık.
Ancak tek bir gündüzün hükümdarı kâğıtlar üzerine,
her şeyi biliyormuş gibi yapan cümleler kurmanın bedeli
bu.
Oysa hiç keyfini sürmedim ki “biri” olmanın.
Nasıl süreyim? Benimle ilgisi olmadı hiç,
bütün bu kalabalıkların “iyi”
dediği şeylerin.

Ben hiç “biri” olamam ki! Olup olabileceğim: Hiçbiri.
Söylemiyorum bunu hiç. “İlan ederler” çünkü.
Bunun bile gürültüsünü ederler. Bunu, gerçekten
“hiçkimse”
olanlar bilirler.

Bugün tekrar yüksek ve geniş yaylalara çıkmak
mecburiyetindeyim.
Dar odalarda çürüttüğüm organımı iyileştirmek için
uzun bir yola gideceğim.
Oralara vardığımda hâlâ çıkıyorsa sesim,
sevgili anadilime, iç dilime, kendime
yeniden kabulümü dileyeceğim.
İçime, kendime giremezsem
–kendinin dışında kalan herkes gibi– biteceğim.

Bu, bir mecburi yolculuk hikâyesidir.
Yolda anlatılacak bir şey olursa eğer, kim bilir..
Belki şeyler, kendini deyiverir.

YOLCUNUN GERİDE BIRAKMASI GEREKENLER

Yolunu arayan bir yolculuksa çıkılacak olan, heybeni doldurmak değildir yapacağın. Olabildiğince boşalt heybeni: Ben'i.

Sende ne çok fazla şey var şimdi. O yüzden gidemiyorsun belki. Tıklım tıklımsın sen; ellerin ana baba günü. Bırak, sıkı sıkı tutmadığında seni bırakıverecek sesleri.

Kurduğun bütün o uzun cümleleri yırtıp yırtıp doldur, burada kalacakların debelenecekleri döşeklere. Saman cümlelerle dolu döşeklerin emniyetli kucağına ihtiyacı var kalıcı olanların. Çok kullanılmış cümlelerin güvenliğine ihtiyacı var bu dünyaya yatıya gelenlerin.

Sen bu dünyaya yatıya gelmedin. Gelseydin bu oyuncak yaygaralarda, bu dar odalarda küçük bir hükümdarlığa kanaat eder, rahat ederdin. Sen, rahat değilsin.

Bütün bu bilmeleri, arsız yağmacılar için bırak geride.
Baksana, keyifleniyorlar, rahat ediyorlar bilince.
Bildiklerinden bahsettikçe mühim şeyler oluyor sanıyorlar
yeryüzünde.

Karanlık köşelerde bilgi biriktiyorlar, düzenli, disiplinli
bir sinsilikle; hava aydınlandığında kullanmak üzere.
Bırak bilmelerini bu evde, bulunca keyiflensinler diye.

Bahsetmenden çok hoşlandıkları o kolay duyguları
lime lime et çıkarken. Kullanılmaz hale getir. Birinin
eline geçebilir çünkü, para eder, tekrar tekrar satarlar
bıkmadan. Hiç tiksizmezler porsumuş duyguları
tıkınmaktan.

Karşılaşmaların anlık yüzlerini iade et sahiplerine.
Onlara geri ver gözlerini.
O gözler sende ne çok başka başka insanlar görmüştü.
Gülmemeye çalış onlara, sanılmış yüzlerini teslim
ederken.
Sakin gülme, ciddiye alırlar seni.
Hiçbir şeyi doğru dürüst anlamazlar;
ama, hızla fark ederler kendileriyle alay edildiğini.
Tiksizirsin, düşünürsen sıra bunu anlamaya gelince
ne açığız olabileceklerini.

Kendine koyduđun addan başka bir ada sahip değilsin.

Her yerden, her şeyi, olduğu gibi bırakarak gidebilir,

Hep göçte olabilirsin.

Dokunduđun hiçbir şeyde izini bırakacak,

Gördüđün hiç kimsede adını biriktirecek değilsin.

Ece Temelkuran'ın şiir-metin kitaplarından olan *Kıyı Kitabı*, öteki ile ben'i birbiri üzerinden tanımlamaya zorlayan dünyaya inat, aradaki kırılğan çelişkinin anlatısı...

